

Pravni izvori, sistem i struktura Evropske unije

“Subjekti u kojima se dobrovoljno okupljaju predstavnici nacionalnih država iz razloga uzajamne koristi”

Da li je EU međunarodna organizacija?

■ *Elementi sličnosti:*

1. EU je dobrovoljno udruženje Država
2. Ograničena vlastita sredstva i poreski kapaciteti
3. Smanjena ovlašćenja u pogledu izvršenja

Elementi razlike:

1. Katalog nadležnosti EU
2. Složene i razvijene institucionalne strukture
3. Ovlašćenja u pogledu autonomnog odlučivanja iz kojeg proizlaze pravno obavezujući instrumenti
4. U slučaju kolizije, pravo EU ima prvenstvo nad nacionalnim pravom
5. Pojedinci su takođe podređeni pravu EU
6. Izvršavanje politika EU kroz nadležnost Suda pravde EU

EU = Udruženje država

- Udruženje u okviru kojeg je jedan broj zemalja članica odlučio da objedini niz nadležnosti, prihvatajući da u tim oblastima:
 1. odluke mogu biti donete na osnovu većine,
 2. da se te odluke absorbuju u nacionalne pravne sisteme bez daljih formalnosti,
 3. da imaju prednost u odnosu na potencijalno kontradiktorne nacionalne mere

“Unija se temelji na vrednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokratije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Ove vrednosti su zajedničke zemljama članicama u društvu u kojem prevladava pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost između žena i muškaraca.”

čl. 49 (1) Ug. o EU: “Svaka evropska zemlja koja poštuje vrednosti na koje se poziva član 2 i koja je posvećena njihovom unapređenju, može se prijaviti za članstvo u EU”

Osnovni cilj EU: unapređenje mira, njegovih vrednosti i dobrobiti njenih naroda

Posebni ciljevi:

1. Oblast slobode, bezbednosti i pravde čl. 3(2) EU
2. Unutrašnje tržište čl. 3(3) EU
3. Ekonomska i monetarna Unija čl.3(4) EU
4. Vrednosti i interesi Unije u širem svetu čl.3(5) EU

Nadležnosti EU

1. Unija ima isključivu nadležnost u pogledu donošenja i usvajanja zakonski obavezujućih akata, kada je to predviđeno Ugovorima ili zakonodavnim aktom Unije.

2. Zemlje članice ne mogu vršiti svoje nadležnosti u oblastima gde to čini Unija

3. Isključiva nadležnost zemalja članica. U tim oblastima, Unija može preduzeti postupke u cilju podrške, koordinacije ili dopune postupaka zemalja članica

Institucije EU

1. Evropski parlament
2. Evropski savet
3. Savet
4. Komisija
5. Sud pravde Evropske unije
6. Evropska centralna banka
7. Revizorski sud

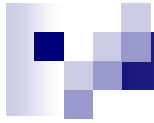

IZVORI PRAVA EU

- Osnivački ugovori
- Ugovori o izmenama i dopunama
- Pristupni ugovori
- Protokoli i aneksi priloženi Ugovorima
- EU Povelja o osnovnim pravima

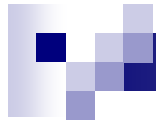
-
- Ugovor o Evropskoj uniji (Ug. o EU) 55 članova
,Ugovor o funkcionisanju Evropske unije (Ug. o funkc. EU) - 358 članova
 - 37 Protokola, 2 Aneksa Protokoli i aneksi uz Ugovore sačinjavaju sastavni deo istih (Član 51 Ug. o EU)\
 - 65 Deklaracije Smatra se da nisu pravno obavezujuće, međutim, često ih koristi Sud pravde EU radi tumačenja sekundarnog prava

-
- Evropske institucije vrše ovlašćenja / nadležnosti koje su prenete na njih shodno Ugovorima ('pravni osnov').
 - Rezultat ovog postupka su sekundarni zakonski akti
 - Dve vrste:
 1. Zakonodavni akti (uvek obavezujući)
 2. -Podzakonski akti (obavezujući ili neobavezujući)

Spisak pravnih osnova i procedura:
http://ec.europa.eu/codecision/docs/legal_bases_en.pdf

-
- Vrsta akta utvrđena na osnovu pravnog osnova u Ugovorima
 - Ako u Ugovorima to nije definisano, zakonodavac može da bira. Institucije će se opredeliti u zavisnosti od slučaja, uskladu sa principima proporcionalnosti.
 - Nema hijerarhije između različitih vrsta akata (uredbi, direktiva i odluka)

UREDBE

- Opšta primena
- Obavezujuće u celosti
- Direktno merodavne u svim zemljama članicama
- Zemlje članice ne smeju da vrše opstrukciju direktne merodavnosti uredbi

DIREKTIVE

- Upućene zemljama članicama i obavezujuće za njih
- Obavezujuće su u pogledu rezultata koji treba da se postigne
- Usvojene u cilju harmonizacije (prilagođavanja) zakona zemalja članica

ODLUKE

- Ako su upućene zemljama članicama, imaju karakter zakonodavnog akta
- Ako su upućene licima, imaju karakter izvršnog akta (veoma često u oblasti politike konkurencije u EU, tj. Komisija donosi odluku da izrekne novčanu kaznu Microsoft-u zbog zloupotrebe dominantnog položaja)

NEPISANI IZVORI PRAVA

- Sudska praksa: Presude Suda pravde EU
- Opšti principi prava EU: - Oni se smatraju Primarnim zakonodavstvom EU

HVALA NA PAŽNJI.